

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Videkre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hűtő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kóriratok visszaadására vagy megörösisére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, okt. 9.

A helyzet képe.

Még néhány pótválasztás és tiszta lesz előttünk a »jog, törvény és igazság« parlamentjének képe.

Sokan vannak a csalódottak: a bukkott jelöltek, kiknek száma nagyobb, mint a megválasztott képviselők. Vajjon mi lehetett az oka annak, hogy ezáltal olyan sokan léptek fel? — megfejteni sem lehet; de az az egy bizonyos, hogy nem önzetlenség, vagy meggyőződés, hanem egyéni hiúság dolgozott a legtöbb emberben.

De hát legyen nekik csendes a hant és támadjon fel szellemük majd akkor, ha erre az idő alkalmas lesz; mert hogy most nem az, azt első sorban a váradi eset igazolja, melyben zálogát látják egy feltétlenül bekövetkezendő szebb jövőnek. A szabadelvű párt, a melynek emberei közül főleg a Bánffy—Tisza-klikk leghűbb csatlósai bukkak el a harcz mezéjén talán tisztultabb és nemesebb szellemet fog bevinni abba a parlamentbe, a mely olyan sokáig nélkülözötte ezt. Sejteti merem ezen állításom valóságát abból, hogy a volt nemzeti pártiakból körülbelül 60-an, az agráriusokból pedig 30-an tagjai a 270 tagból álló nagy többségnek.

A Kossuth Ferencz-párt 74 taggal szerepel a mérlegben, de hát a »Budapesti Hírlap« szerint ezeknek tulajdonképpen a szabadelvű párt csészéjében van a helyük, mert éppen az ország ezen leghatalmasabb orgánuma állítja azt, hogy könnyű

helyzete van a liberális pártnak egy oly függetlenségi párttal szemben, a melynek Kossuth Ferencz az elnöke. Eddig csak beigazolva látjuk a B. H. állítását, de a közel jövőben itt az alkalom az ellenkezőjét igazolni a gyulai pótválasztásnál, a hol a kormánypárt szemben áll Bartha Miklóssal. Ha Kossuth Ferenczék itt is Bodokyt, a liberális jelöltet fogják támogatni és nem Bartha Miklóst, akkor senki sem mossa le róluk, hogy egy követ fujnak a kormánynyal.

Néhány emberrel szaporodott az Ugron-párt is, a kik közül dr. Lovász Márton a »Magyarország« szerkesztője határozottan többet ér, mint egy tucsat Eötvös-párti képviselő. Mély tudású, okos és szellemes ember, a kinek energiáját és álláspontját megtörni nem fogja tudni senki sem. Hortoványi József, a »Magyar Állam« főszerkesztője is nyereségnek tekintendő, a ki csak diszére lesz kicsiny pártjának.

A néppárt eddig 21 taggal szerepel. Az új emberek közül Csernoch János és dr. Zboray lesznek azok, akik hamarosan érvényt szereznek tudásuk és bátorságuk révén. Kibukott — sajnos — e pártnak néhány olyan jelöltje is, a kik közül nem egy-két országos nevű ember is, és a kik mint képviselők rövid idő alatt Rakovszky niveaujára kerültek volna, hisszük azonban, hogy a néppárt nem fogja elejteni őket.

A demokrata fecskéről, dr. Vázsonyi Vilmosról felesleges beszélni, ugyszintén az öt nemzetiségiről is, a kik nem fognak vizet zavarni.

Huszonhárom pótválasztás és két új

választás is lesz még, a melyek közül 12-ben a néppárt küzd a többi párt jelöltjeivel szemben és nem számítok elfogultan, ha ezek közül 6 néppárti jelöltnek jószolom meg mandátumát és pedig Bossányi Györgynek, a ki Váczott Gajary Gézára fogja a szemfödöt borítani, dr. Darányi Béla, a ki Baksán a liberális katolikus papot Berger Ignácot küldi vissza a plebániájába. Dr. Szüllő Géza Letenyén elnyomja Csesznákot, Horváth György Vágcevéen Emmer Kornélt, Trubinyi pedig Stomfán veri Komlóssy kanonokot, a kit a lipótvárosiak becsülnek nagyra Budapesten. A többi néppárti jelöltek Jankovich Béla Peéren, Hrabovszky Vág-Sellyén stbbi is igen könnyen győzhetnek, ha ügyesen intézik dolgaikat.

Altalában véve nem sokat változott a régi kép, mert a helyzet ugyanaz, csak az alakok mások, de talán éppen ez a körülmény lesz megmentője és fenntartója Széll Kálmánnak.

Mihók Sándor.

Morzsányi mandátuma.

Egyik kormánypárti reggeli lap azt a napok óta korpoltált hirt regisztrálja, hogy dr. Morzsányi Károly, a VII. kerület képviselője Plósz igazságügyminiszter javára lemond a mandátumáról. Illetékes helyről szerzett információ alapján megirhatjuk, hogy Morzsányi Károlynak eszeágában sincsen visszalépni és hogy a lemondást határozott erkölctelenségnek tartja.

A „TISZÁNTÚL“ TARCZÁJA.

A moly-pille.

Mikor nemrég Chicagóból Newyorkba utaztam s reggel előbujtam a hálókocsiból, nagy meglepetésemre vettem észre, hogy a gyorsvonat nem megy, hanem áll. Kérdésemre azt is megmondta a kalauz, hogy már másfél óra óta állunk ugyanazon a helyen; én az igazak álmát aludtam s észre sem vettem a nagy zűrzavart. Gyorsan felöltöztem s mikor az ablak függönyét széthuztam, láttam, hogy egy kis állomáson vagyunk. Bementem az étkező kocsiba, megreggeliztem s a meleg tavaszi levegőben sétálgattam a vonat mellett.

A mozdonyon egyedül állott a vezető, s várta, hogy mikor indulunk. Már gyermekkorom óta érdeklődöm a gépek iránt, megálltam, tehát s beszélgetni kezdtem a mozdonyvezetővel. Megkináltam egy szivarral, elfogadta s egyszerre beszédesebbé vált. Felszólított, hogy menjek fel hozzá a lokomotivra. Felugrottam a magas lépcsőre s felem voltam a mozdony kis felkékjében.

A mozdonyvezető körülbelül negyven éves, igen jókedélyű ember volt. Megmagyarázta, hogy a gép egyes részei mire valók. Nézegettem a két fényes manometert, amelyek között

az óra volt s aztán a fülke oldalán egyszerre észrevettem egy kis aranyozott keretet, amelyben azonban nem kép volt, hanem üveg alatt valami lepke, — talán moly-pille.

— Ez disznek van itten? — kérdeztem a moly-pillére mutatva.

A mozdonyvezető mosolygott.

— Részben disznek, — válaszolt, — de főképen azért, mert érdekes emlék. Megőriztem ezt a moly-pillét azért, mert nem csak az én életemet, hanem kivülem még kétszázötven ember életét megmentette.

— Hogy lehet az, hogy egy rovar ilyen nagy dolgot cselekedett?

— Ha tudni akarja: szívesen elmondom. Elég időnk van rá, hiszen nem egy hamar indulunk innen ugyse.

Nem is olyan régen, körülbelül egy évvel ezelőtt történt, ugyanezzel a vonattal s ugyanezzel a 449-es mozdonynyal utaztam. A fűtőm ugyanaz a Jim volt, aki ma is. Megnézheti, ott ácsorog a táviró hivatal ajtajában.

Jim jó fiú, de borzasztóan babonás; vakon hisz a szellemekben, álmokban és sejtelmekben. Régente nagyon kinevettem ezért, de most már nem nevetem ki — azóta, mióta a »feketeruhás« hölgyet láttuk.

Egyszer pontban egy órakor éjjel után indultunk M...-ből s a menetrend szerint pontban reggel hat órakor kellett S...-be

érnünk. Azon az éjjelen, amelyen ez a dolog történt, borzasztó vihar volt, zúgott a szél s este óta zuhogott az eső. Mikor fölmentem a mozdonyra, az orkán épen akkor érte el tetőpontját.

Fülkénkben az elemek háborujának zaját egész tisztán hallottuk, noha borzasztóan verte az eső ablakunkat.

— Ez kellemetlen ut lesz, Frank, — szölt Jim; — szeretném, hogyha már ott volnánk S...-ben.

— Ugyan miért vagy ilyen félénk, te vén fiú? — kérdeztem és mosolyogtam.

— Nem tudom, — válaszolt Jim elfogultan; — vigyázz, még valami baj ér bennünket.

— Ugyan ne bolondozzál, — szöltam rá, — megáztál egy kissé és most megjieszt a szél zúgása.

Az igazat megvallva egy kissé én is föl voltam indulva, csak hogy nem akartam ezt a fűtőm előtt elárulni.

A vonatunk jobbára hálókocsiból állott, s kissé nyugtalanított az a gondolat, hogy néhány száz embernek az élete én rám van bízva.

Megadták a jelet az indulásra s a kiömlő gáz fűyölése közben elindultunk a sötétben és a viharban. Az öreg 449-es kitűnően dolgozott s óránként több mint száz kilométert haladtunk. A legelső víz-állomáson megegyeztem megnéztem,

Interpelláció az Orley levele ügyében.

A »Magyar Szó« a következőket írja:

Ismeretes az a kínos ügy, amely a mar-gittai választás kapcsán felmerült. Orley Kálmán, a kerület szabadlevél párti jelöltje ugyanis levelet írt a megye főispánjához, a melyben kétezer forint alkotmányos költséget kért, mert már több ezer forintja elszórt és attól félt, hogy mégis az ellenzéké lehet a győzelem. Ezt a levelet Szathmári Mór Kossuth-párti jelölt nyilvánosságra hozta. Most az E—s egy munkatársa előtt Kossuth Ferencz kijelentette, hogy Orley levele igen súlyosan beszámítható beismerés, amely nemcsak Orleyre, de a bihari főispánra is következményekkel fog járni. Orley-től elvárható lett volna, — mondotta Kossuth — hogy levelének nyilvánosságra hozatala után visszalépjen s mert ezt nem tette s a választás után sem mondott le, a függetlenségi párt-nak elég okot adott arra, hogy ezt az ügyet a parlament előtt is szóvá tegye, mint olyant, a mely a tiszta választások természetére szomorú világot vet.

A lipótvárosi mandátum.

A lipótvárosi polgárságnak ama része, mely a lezajlott képviselőválasztás alkalmával kisebbségben maradt, mint illetékes helyről értesülünk, petícióval fogja megtámadni Sándor Pál mandátumát. A kérvényezők óriási választási visszaéléseknek jöttek a nyomára s most, hogy a szükséges bizonyítékok is rendelkezésre állanak, a petíció a napokban fölme-gy a Kuriához.

Magyar liturgia.

A Magyarország írja: A hajdu-dorogi görög-katolikus püspöki külhelynök, Lengyel Endre legközelebb tette le a kánoni esküt Firczak Gyula püspök kezébe s helyét e hó elején foglalta el. Az új vikárius fölhatalmazást nyeri a püspöktől, hogy a még idegen görög és szláv nyelveken lévő némely a liturgiához tartozó szertartási könyveket magyarra fordíttathasson.

Magyar tengerészek.

Szenzációt keltő cikket hoz tegnapi szá-mában a Budapesti Hirlap. A pápai magyar tengerész önkéntesekről van benne szó, a kiket az idegen ajku parancsnokság kegyetlenül sa-nyargat csak azért, mert magyarok. A cikkek-nek különösen megrázó részletét képezi egy eredeti levél, melyben egy magyar tengerész-önkéntes írja le keserves sorsát. A megdöb-bentősen hangzó levélből közöljük a következő részüket:

Kilenczven egyéves önkéntes közül ötven magyar szolgált, miót tengerész-önkéntes, így tehát többségben voltunk. Csak végzett, okle-veles mérnököket, műegyetemi hallgatókat és felső ipariskolában vizsgázott ifjakat vesznek föl önkéntesnek a haditengerészethez. Leg-többen ezek közül többet tanultak a tiszt uraknál. De micsoda bánásmódban részesülnek?

Év végén csak altiszt vizsgálatot tehet-nek s ha megfelelnek, legfőleg szakaszvezetői rangot nyerhetnek. A legtöbb csak káplári rangot kap s hogy a törvény szellemének meg-felelően tiszt lehessen, az a mi tengerészetünk-nél lehetetlen.

Micsoda munkát végez az idekerült tek-nikus? A gép kengetésére és tisztogatására alkalmazzák. A hajón valamely szelep ki- és becsukásához, valamely csap-ág kenéséhez állítják és lehet három-négy hónapig a hajón, más munkát nem kap. De igenis köteles a gépház lámpáit tisztogatni, a gépet pucolni és fényesíteni, a piszkos, olajos padlót szárazra föltörölni.

Panaszkodtak? Az önkéntesek parancs-noka még inkább nyomta őket. *Teuschl* sorhajóhadnagy volt ez, ki még tanúnak sem fo-gadta el az önkénteseket, mintha szavukat nem becsülné.

Három önkéntest buktattak meg az al-tiszt vizsgálaton, — mind a három magyar. A negyedik, *az szegény megőrült*, szintén ma-gyar. Azt a hármat még egy évi szolgálatra kötelezték, a mi a haditengerészetnél eddig még nem történt. Mind a száz önkéntes szíve megdobbant, midőn hallottuk, hogy *Klein Fri-gyes* társunk is a buktak között van. Egyike volt a legkitünőbb magaviseletű önkéntesek-nek, ki a hajókról a legszebb minősítéseket kapta.

A buktakot még aznap délelőtt a matr-ózhadtestparancsnokhoz, *Chiari* sorhajókapitányhoz vezették: »Le az önkéntesi jelvénye-vel! Behajózni őket rögtön a *Thegethoff* ra, még pedig mint földészeti matrózokat!« — rivalt ez

rájuk. A földészeti matrózok dolga a surolás, tisztogatás. A buktak kétségbeestek. *Teuschl* sorhajóhadnagy magához hívatta a három szerencsétlent s azt mondotta nekik, hogy *Chiari* parancsnok csak beletűzelte magát a beszédbe, baj esetén forduljanak ő hozzá. Be-széde hatás nélkül volt — *Klein Frigyes még aznap föbelötte magát*. Utolsó sorai, me-lyeket egy okleveles gépészmérnök barátjához intézett, ezek:

»Nagyon kérlek, tudósítsd hozzám tarto-zóimat a legnagyobb kimérettel. Szegény szü-leimet és testvéreimet nagyon sajnálom. Sokat reméltek tőlem, de nem sikerült. Jövöm így tönkre van téve, nem tehetek másként. Önbírá-mon kívül, tisztán rosszakaratból tették ezt velem.«

A kinez a halott e levelet intézte, *Teuschl* sorhajóhadnagy másnap magához hívta kihall-gatásra. A hallottak után *Teuschl* elment, majd visszatért és így szólt: »Maga velem jön.« Együtt távoztak. Mi történt társunkkal, nem tudjuk.

Lealázó helyzetünkben már meg sem bot-ránkoztunk olyasmin, hogy hetenkint három-szor a többi matrózokkal egyszerre és közös helyre vezényelték ki fürdeni. A tengerész-tisztek fölfogása szerint önkéntessel még az utcán sem mehet tiszt. Nyilvános vendéglő-ben nem jó szemmel nézik, ha az önkéntes saját pénzéért abban a teremben ül, ahol a tiszt urak és nem a söntésben a legénység kö-zött étkezik. S minthogy az önkéntest nem te-kintik gentleman-nek, természetesen bármily becsületbeli ügyek lovagias uton való elintézése ki van zárva.

Szép, hogy a büszke hadihajókat elkeresz-telik: Budapest, Szigetvár és Arpád nevek-re, de mit ér, ha e hajókon nincsenek magyar tiszték és a sok millió áldozat fejében a ma-gyar önkéntesek még annyi előzékenységben sem részesülnek, mint az osztrákok, csehek, vagy olaszok. Megérkeznek önkéntesünk Pólá-ba teli kedvvel és ambícióval s itt oly bánás-módban részesülnek, hogy egy dalmát paraszt matróz sajnálkozva jegyezte meg: »No önkén-tes sem szeretnék lenni.«

A cseheket és németeket nem buktatták, mert azoknak pártfogói ott ülnek a vizsgáló-bizottságban, de a magyart nem védi meg senki. Hogy is tennék, mikor az a fölfogás uralkodik a tiszték között, hogy el kell rémi-teni őket, hogy a magyar önkénteseknek Pó-lába özönlését meggátolják. »A tengerészet nem lesz ezentúl ellátó intézet, a hol azok, a kik-nek nincs betevő falatjuk, telefálják magukat«, modotta *Chiari* parancsnok egyik önkéntestár-sunknak elbocsátásakor. És mikor a sziget-vári küldöttség fogadása elől *Khittel* kontra-

hogy rendben van-e minden a gépen, míg Jim a lámpákat vizsgálta meg. S aztán tovább mentünk.

Annak a helynek a kivételével, amelyet a villamos fényoszlop megvilágított, minden ko-rom sötét volt. Jim buzgón rakta a tüzet s a gőz a legnagyobb nyomással dolgozott, úgy, hogy szinte repültünk az alvó városok és köz-ségek mellett.

Egyszerre csak olyasmit láttam, amitől a vér szinte megfagyott ereimben. Egy nő óriás alakját. Fekete köpenybe volt burkolva, amely-nek szélei lobogtak a levegőben. A rémülettől szinte megdermedve bámultam rá; mégegyszer intett felém s aztán eltűnt.

Annyira meg voltam döbbenve és rémülve, hogy még a sípkészüléket sem bírtam meg-rántani. Jim épen a tűz fölé hajolt; rám né-zett és csodálkozva fölkiáltott:

— Hallod, Frank! Mi történt veled? Ta-lán kísértet jelent meg előtted?

Nem is bírtam neki válaszolni, — oly nagy hatást gyakorolt rám ez a különös, esemény.

Épen egy olyan helyhez közeledtünk, a hol a hídön egy széles, mély folyó fölött kellett elrohannunk. Kanyarulatban voltunk s körül-belül két kilométernyire voltunk a víztől. Jim egyszerre rémülten felordított, szeméi kimered-tek a szemüregéből s ujjával a sötétbe mu-tatott. Odanéztem s megremegett az egész testem. A sineken megint ott volt az a bor-

zasztó női alak s egész jól megvilágította a lokomotív fénye. Majd mozdulatlanul állott, majd meg ide-oda tánczolt s mindig integetett az ujjával, hogy: »Vissza! — Vissza!«

— Frank, — szólt Jim remegő hangon, — ne menj át a hídön! Az Isten szerelmére kérlek, ne menj át a hídön!

Magam is el voltam kábulva a félelemtől. Félkeztem, ahogy csak bírtam. Tulajdonképen meg se tudom mondani, mi késztetett arra, hogy a vonatot megállítsam.

Mikor megálltunk, már hallottuk a ro-hanó folyó zugasát. Leszálltam a lokomotívról s a vonatvezetőhöz mentem, aki roár kia-bált rám:

— Mi történt? — kérdezte türelmetlenül és bosszankodva.

Meglehetősen buta ficzónak látszottam. Az óriás fekete hölgynek nyoma se volt. A borzasztó szélvészben öt lépésnyire se lehet-tett látni.

— Valami megjelent előttünk, — szóltam dadogva. — Magam se tudom, hogy mi volt, — olyan volt, mint egy kísértet; kitérta a karjait s integetett, hogy forduljunk vissza.

A vonatvezető bámulva nézett rám:

— Megbolondult maga, Frank? Nagyon sajnálom magát. De mivel már olyan közel vagyunk a hídhez, menjünk oda és né-zük meg.

Kezünkbe vettük a lámpákat és elindul-

tunk. Alig mentünk kétszáz lépésnyire, mikor rémülten megálltunk.

A lábaink előtt egy nagy, fekete mélység tátongott, amelyből tisztán hallatszott a víz zu-gása. A nagy felhőszakadástól annyira meg-áradt a folyó, hogy olyan volt mint a tenger s oly gyors volt a rohanása, hogy elragadta az egész hidat.

Amint visszafordultam, láttam, hogy a ki-sérteties asszony fekete alakja ott tánczolt a lokomotív fényében, — mintha megakart volna örülni örömeiben.

A vonatvezető előbb a kísértetre bámult s aztán én rám.

— Ez volt az, ami miatt a vonatot meg-állította?

— Igen!

— Nos, Frank, ma éjszaka nem csupán a véletlen mentett meg bennünket.

Lassan visszaindultunk a vonathoz s mind a ketten olyan hálások voltunk a kísértet iránt, hogy el sem tudom mondani.

Az utasok egyrésze már leszállott a vo-natról s tudakozódtak, hogy mi az oka a rend-kívüli várakozásnak. Volt köztük egy chicagói tizenhét éves fiatal ember is, aki okosabb volt mint mi valamennyien.

Szó nélkül végig hallgatta a fekete asz-szony történetét s aztán oda ment a mozdony nagy lámpájához és belenézett. Utána néztem én is és egy fekete foltot találtam a lámpa tüvegén.

admirális kitért, több magyar altiszt elbeszélése szerint így nyilatkozott: »Hát Ausztriában egy osztrák admirálist már minden csizmás magyar paraszt meglátogathat!»

Szomeru dolog ez; és ehhez vegyük Kosuthnak immár szálló igévé lett mondását: Tengerre magyar! s akkor látjuk, micsoda ironia volt azt a jelen viszonyok közt megvalósítani akarni.

Szüreti levél.

— Tudományos tanulmány a szüreti malacról. —

A malacok természetrajzában tudvalevőleg három osztályt lehet megkülönböztetni: közönséges malacot, mely szalad és rőfög, tintamalacot, mely sem nem szalad, sem nem rőfög és szüreti malacot, mely addig rőfög, míg elszalad és míg aztán nyoma nem vész.

A magyar orvosok és természetvizsgálók vándorgyűlései bőven tárgyalták már a két első fajtát; egy német tudós pályamunkát is írt róluk az Akadémia Semsey-pályázatára. De a szüreti malacról még eddig nem jelent meg tudományos munka.

Erezvén a tudománynak eme nagy hiányosságát, kiküldöttük saját külön tudósítónkat a nagyváradi hegyre, ki is onnan a következő érdekes tudományos levéllel kereste fel lapunkat:

Kedves Szerkesztő ur!

A szüreti malac problémája meg van oldva. A kérdéses négy lábú önálló faj, mely abban különbözik rokonaitól, hogy míg a közönséges malacot megeszik, a tintamalacot pedig felitatják (vagy felnyalják), addig a szüreti malacot sem meg nem eszik, sem fel nem itatják, az örökké él és örökké bujdosik, mint a bolygó palesztinai.

Feiállítottam észlelémet a Görög-oldal és Körs-oldal határvonalán, egy vendégszerető villában. Ott u. i. éppen azon panaszkodott a gazda, hogy megszökött a szüreti malac; mit csináljon már most ő az új borral? Malac nélkül nem eszik a karcos.

En ismert nagylelkűséggel ajánkoztam, hogy megszabadítom az ujborknak is, a malacnak is a gondjától. Csak bizza rám.

Azzal betelepítettem a vendégszerető villába s egész nap bő poharakkal oszlattam az ujbork kifogyhatlansága iránt táplált aggodalmakat. Közben reménykedtem, hátha előkerül a rég keresett szüreti négy lábú magától is és én fáradság nélkül irhatom meg fényes tudósításomat?

Nem lett belőle semmi.

Mikor már láttam, hogy hiába várok, megindultam a tudományos kutatásra; a szökevény szü-

— Itt van az a »fekete asszony«, — szölt a fiatal ember.

Es csakugyan ott volt a lámpában — ez a moly-pille, amely itt van üveg alatt felakasztva. A lámpaüveghez kapaszkodott; amint megkopogtattam az üveget, fölröpült a pille s leereszkedett a reflektorra.

Ez az egész történet, uram. A moly-pille, amely épen a homoru tükör előtt lebegett, fekete képet idézett elő, amely épen olyan volt, mint egy fekete köpenybe burkolt asszony. Persze igyekezett kiszabadulni a lámpából s szüntelen lobogtatta a szárnyait, amelyek megnagyitva olyanok voltak, mintha a kísértet titokzatos karjait kitarva, integetett volna. Feligatott fantáziám persze annyira megnagyobbitotta ezt a fekete képet, hogy a kis pille óriási kísértetnek látszott. Hogy tulajdonképpen hogyan került a lámpába, nem tudtuk meg, valószínű azonban, hogy akkor repült bele, mikor az első víz-állomáson Jim a lámpákat vizsgálta. Bizony azonban, hogy mint »fekete kísértet« az életünket megmentette.

Ez az oka annak, hogy emlékül berámáztattam és ide akasztottam a molypillét. Ön valószínűleg azt hiszi, hogy ez az egész dolog csak véletlen volt; én szerintem azonban a gondviselés küldte nekünk ezt a moly-pillét.

S. Sp.

reti malac felkeresésére. Mondhatom, sohasem volt utamon több akadályom. Itt is, ott is szüretelő társaság, jó ismerősök, vig cimborák. — Szerkesztő ur, ezek közt lehetetlen egy egyszerűen átsurranni! Egy óra alatt magam mögött hagytam négy pajtát ugyanannyi vig társasággal. Eppen az ötödik társaság vig dala ütötte meg fületem, mikor egyszerre halk zörejt hallok egy bokorból.

Oda nézek: egy vidám süldő bukkan ki a galyak közül s farkaszemet néz velem.

Ez az! kiáltok fel s előkapom fényképező masinát, hogy az érdekes speciert megörökítek a tudomány számára. Reméltem, megütköm vele az Akadémia egyik üresen maradt 10.000 ftos Semsey-díját, veszek rajta magamnak szőlőt s esztendőre saját villámban fogadom a lapok kiküldött tudósítóit . . .

Ebben a perczen a 10.000 ft, azaz a malac lecsapja kunkori farkát s usgyé! Neki a hegynek!

En meg utána.

Kergetőztünk egy óra hosszat. Hol a malac volt elől, hol én hátul. Hol eltűnt, hol nem láttam. Végre a csörtetés is elhangzott. Azontúl csak az emberektől nyert értesülések alapján nyomozhattam a szökevényt:

— Bácsi, nem látott erre szaladni egy malacot? Olyan zavaros tekintettel, izgatottan . . .

— Láttam én kérem, zavarták is bottal, nem tekintettel, arra szaladt a hegynek la!

A másik a völgybe küldött, volt a ki az országra igazított, így a Kálvária hegyen keresztül éppen sikerült eljutnom oda, ahonnan kiindultam.

Ott nagy hálálkodással fogadtak.

— Örök hálára köteleztél! Megmentetted a becsületünket!

En csak csodálkoztam.

— Mit? Mivel?

— Ugyan sohasem szerénykedjél. Nézd, itt a szüreti malac, te hajtottad be ide. Előled menekült egyenest a pajta felé, könnyű volt ledurrantani. Ehol a!

Megnéztem. Nem az a malac volt ugyan, a melyiket én kergettem, de azért elfogadtam a dicséretet. Lapunk érdekében soha sem árt, ha munkatársát dicsérik.

Sajnos, a dicsőség rövid ideig tartott.

Vacsora közben megjelent három barátságos uri ember. Az egyik kijelentette, hogy az ő malacza beszaladt hozzánk s ő azt visszaköveteli; a másik kettő pedig kész volt leenni a hitet arra, hogy az én kedves házigazdám soha sem volt malacza a háza tájékán sem, ma futott be hozzá egy a szomszédból s azt ők mint idegen jószágot sülve is felismerik.

Rám is mutattak rögtön:

— Az az ur eszi a fülét ni!

Ilyen csattanós argumentumra nem volt más tenni való, mint elismerni a barátságos uri ember tulajdonjogát s a malac árát megfizetni. A mit gazdánk meg is tett.

Engem pedig megkértek, hogy lapunk érdekében mondjak le ezentúl a szüreti malac természetrajzi tanulmányozásáról.

Megtettem, bár a (tudomány-)szomj erősen sarkalt az ellenkezőre. Egész tudósításom abban csucesodik ki tehát, hogy:

a szüreti malac olyan malac, mely akkor vész el, mikor megtalálják.

Kedves szerkesztő Ur!

Áz én papirosom és tintám is most fogyott ki, mikor a tudományos eredményt végre megtaláltam. Szeretném bővebben kifejteni; sziveskedjék hát papírra és tintára 20 korona előleget küldeni. Czimem: a hegyen, a csap közelében.

Hazafias szüreti üdvözléssel

Adolár.

TAJÉKOZTATO.

Regészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Október 14. Az általános szüret kezdete a nagyváradi hegyen.

Október 19. 20. Lóverseny Nagyváradon.

Október 23. Képviselőválasztás Székelyhídon.

November 19. Az Erzsébet leányárvaház zászlószentelési ünnepélye.

UJDONSAGOK.

A városház építése.

A ma tartandó városi közgyűlésen határoz a törvényhatóság a felett, hogy ki építse fel az új városházát.

Már hetek óta folyik a korteskedés a városban s a lapokban. Ehhez joguk van a törvényhatóság tagjainak s a lapoknak. De elítélendő az olyan beavatkozás, a mely nemtelen fegyverekkel akarja a törvényhatóság elhatározását valamelyik vállalkozó előnyére befolyásolni.

Tegnap már ide fajult a városház építésének kérdése.

Negyven-ötven állítólag építő munkás aláírásával egy nagyon is kétes értékű és hitelességű beadványt nyújtottak át a helyettes polgármesterek Incze (Izrael) Lajos vállalkozó érdekében, amelyben ifj. Rimanóczy Kálmán építést az eddig teljesített építkezéseire vonatkozólag kvalifikálhatlanul gyanúsítják.

Hivatkoznak továbbá arra, hogy mindannyian Incze Lajos vállalkozó munkásai s kéri a törvényhatóságot, hogy a városház építését Inczének adják ki, mert az jobban fizeti a munkásokat.

Hát ez teljesen illetéktelen beavatkozás, mert egy város nem negyven ember érdekeit hanem a város érdekeit tartja szem előtt, mikor egy monumentális épület létesítésének kérdésében határoz.

Különböztetve semmivel sincs bizonyítva, hogy azok az aláírók Incze Lajosnak a munkásai. Tudtunkkal Incze Lajos az utóbbi időben Nagyváradon nem végzett semmi nagyobb építkezést, de annál több hidat emelt — a vármegyében. Ezekkel a hid-munkásokkal pedig csak nem hagyja a város elfuseráltatni legdiszesebb épületét?

Ez a mondvasinált beadvány különben szót sem érdemel még Incze Lajos érdekében sem. Különös helyzet, ha ilyenhez kell folyamodni.

De szóljunk komolyan a dolog érdekéhez.

A városház költségvetésében olyan alacsony egységárak vannak felvéve, amilyent hiába keresünk az eddig Nagyváradon teljesített nagyobb építkezéseknél. Ezt kiváló szakértők is elismerték.

Ilyen alacsony árból jó munka és jó anyag mellett nagyobb összeget nem lehet engedni.

Ezt csak ifj. Rimanóczy Kálmán teheti meg ambícióból, a nyereség minden kilátása nélkül, mert a terv ő benne fogamzott meg s talentumát hirdeti hosszú időnkig, hirnevet szerez neki. Számtalan példa van arra, hogy egy ideának a megvalósítására tetemes összeget áldoztak egyesek.

De miféle ambíció sarkalja Incze Lajost? Talán hogy a más ideáját megvalósítsa?

A költségvetés helytelen összeállítására ellen, ha ilyen hiba van, miért nem szólalt fel senki; idegen pályázó is jöhetett volna, hisz tizen vették ki a mérnöki hivataltól a terveket és költségvetést.

Nem jöttek, mert az egységárak oly alacsonyak, hogy azért az árért nem pályáznak.

Csodálatos, hogy e tekintetben a városi mérnöki hivatal nem nyilatkozik, hisz ő a legilletékesebb volna a törvényhatóság tagjainak felvilágosítására.

Daczára a tapasztalt manővereknek, hiszszük, hogy a törvényhatóság tagjai ma délután

megadják *Rimanóczy* Kálmánnak az elégtételt s rá bizza az építkezést, annál is inkább, mert elképzelni is lehetetlen, hogy ő a nyereségvágytól elkapatva, rosszal építse fel azt a monumentális művet, amelylyel elismerést akar szerezni s hirnevét megafapítani.

De meg a legolcsóbb is!

Megyebizottsági tagok választása.

A képviselőválasztási mozgalmak még le sem csillapultak, tegnap már ismét választások voltak a vármegyében.

A folyó év végével Biharvármegye választott törvényhatósági bizottsági tagjainak fele kilép a törvényhatóságból, illetve ezeknek megbízatásuk december 31-ével lejár.

Ennek a 150 bizottsági tagnak a helyét tegnap töltötték be választás útján.

Tegnap csak három községből kaptunk értesítést a választás eredményéről.

Beéltben Balogh Kálmán elnökle alatt az eddigi bizottsági tagok: *Hanák* Sándor jegyző és *Reindl* Károly püspökségi erdész választattak be.

Szalárdon eddig *Matolcsy* Imre, *Tóth* Mihály és ifj. *Markovits* Károly voltak bizottsági tagok.

Helyükbe *Tóth* Mihály elnökle alatt *Csányi* Imre áll. állatorvost, *Tóth* Mihály birtokost és *Fodor* Gyula jákóhodosi jegyzőt választották be.

Urszádon, Somogyi Béla elnökle alatt *Bika* János nagymarosi jegyző és *Somogyi* Ferencz püspökségi elnök választattak meg megyebizottsági tagokká.

Eddig *Urszádon* ifj. *Bika* János és *Gerő* Mór voltak megyei törvényhatósági tagok.

* **Nagyvárad új térképe.** Az új utca elnevezések és házszámok folytán Nagyvárad városa elkészítette és sokszorosította a város új térképét, amelyen már az új nevek és számok vannak. Csak hogy ebben nincs közsűnet; meg sem közelíti a régi térképet, mely alapos munka volt s látszik, hogy szakértő dolgozta ki. Az új térkép egyszínű, néhány középület leszámításával nincsenek az épületek berajzolva, csak a telek határa. A házszám-táblákon, igen helyesen, a régi számok is ott vannak, de a térképen nyomuk sincs, pedig ez igen szükséges volna. Az utcákba az új nevek vannak beírva, de borzalmasan vadul, mintha Kínában készítették volna, telve hibákkal. Szaniszló-utca helyett Sztaniszló, Sál helyett Sál stb. van; az idegen azt gondolhatja, hogy valami cseh vagy morva nagyságot akarunk megtisztelni az ilyen utca nevekkal. Nagyobb gonddal s kiválóbb technikai kiállításban kellett volna a város új térképét közrebocsátani, mert így messze mögötte marad a réginek.

* **Új távirtdahivatal.** A kereskedelmi miniszter a *bihar-dídszegi* posta- és távbeszélő hivatalnál, azzal egyesített távirtdahivatalt rendeztetett be.

* **Pályadíj egy játékszerre.** Különös pályadíjat írt ki Lépine párisi rendőrfőnök egy játékszerre, aminőt Karácsonykor és újévkor szoktak az utcákon áruba bocsátani. Föltételei, hogy a kis műtremek olyan legyen, ami még soha sem volt. A pályázóknak nov. 10-ike és 20-ika közt kell modelljeiket beterjeszteniök. Nov. 25-ikén jelenik meg az állami jutalmazások listája. E jutalmazások, mint minden kiállításnál, diplomákból, arany, ezüst és bronz-érmékből és egyéb díjakból állanak.

* **A Quirinál veszedelme.** Rómából jelentik, hogy az az alagút, a mely a Quirinál alatt vezet, rombadőléssel fenyegeti a királyi palotát. A palota ugynevezett császár-lakosztályának falai erősen megrepedeztek, úgy, hogy sürgősen meg kellett támasztani és hozzá kellett látni az alapozás megszilárdításához. Ennek következtében az alagutnak a Venti settembre-utcára vezető részét elzárják a közönség elől.

* **Szilágyi Dezső a csorbai tóért.** Darányi Ignác földmívelési miniszter már visszaérkezett Budapestre Csorbáról, hol négy napot töltött, s ez idő alatt a csorbai tónak és a velejáró erdőknek az állam részére megvételét teljesen effektuálta. A csorbai tónak és a körülte levő erdőségeknél tulajdonjoga — a fürdőépületekkel együtt — már telekkönyvileg az államra van átirva, s most már nem fenyeget többé az a veszély, hogy a Tátrának ez a legszebb pontja bármikor is idegen kézre kerülhet. A csorbai tó megvétele az államaak egymillió-háromszázötvenkilenczezer forintjába került, melyhez egy Erdélyben fekvő kis, ezerholdas birtok járul, mely Szentiványi Józsefnek, a csorbai tó volt tulajdonosának nevére intabuláltatott. Az állam tehát aránylag olcsón jutott a csorbai tóhoz, melyért a Hohenlohe herceg ügynökei már jóval magasabb árt kínáltak. Erdekes tudni, hogy Szilágyi Dezső is, mikor halála előtt néhány nappal utoljára találkozott Karlsbadban Darányi miniszterrel, különösen a szívére kötötte, hogy: »a csorbai tót ne engedd a németeknek!« — Többen voltak, kik Szilágyinak e szavait hallották s kik közül többen meg is emlékeztek ma a szabad-élvü klubban, hol Darányi miniszter az esti órákban megjelent s minden oldalról a legszívélyesebb szerencsekívánatokban részesült. A csorbai tó kihasználására és értékesítésére nézve a földmívelési minisztériumban a tervek már készen vannak.

* **Egérmaradvány a vízvezetékben.** Ha igaz, és pedig csalhatatlanul igaz, hogy a közegészségügy a legfontosabb egy városnak, akkor Nagyvárad város legértékesebb objectuma a pompás vízműve. Azonban erre nem fordít a hatóság olyan gondot, amilyent kötelessége volna. Így történt meg aztán az a botrányos állapot, amilyen tegnap egyik kávéháznál előfordult. Az épület folyosóján levő csapból egy egér oszlásnak indult maradványa került napfényre. Képzeltető milyen undort keltett a kellemetlen látvány. Ez a szegény jószág valószínűleg a víztartály szelelőkeményének nyílásán került a vízvezetékbe. A vízvezeték csőhálózatát nem csak télen, de ilyenkor is többször ki kellene mosni. A hatóságnak, ha kívánja, készséggel tudomására hozzuk, hogy melyik kávéháznál történt a botrányos eset.

* **Városi közgyűlés.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága ma, csütörtökön délután tartja közgyűlését. A rövid tárgysorozat már közöltük; csupán a városház építésének a kérdése fontosabb köztük. Tegnap még került egy póttárgy: a bor- és hús fogyasztási adó 1902. s következő évekre szóló bérletére vonatkozó szerződés.

* **Krüger születésnapja.** Az öreg Krüger, a ki hősiessé küzdő honfitársaitól távol Hollandiában eszi az önkéntes száműzetés keserves kenyérét, e hó 11-én lesz 76 éves. Az ősz elnök születésnapját egész Hollandiában és Belgiumban rendkívüli fényvel készületek megünnepeloi. Amsterdamból, Hágából és Brüsszelből üdvözlő küldötségek fognak Halversumba utazni, a hol most Krüger tartózkodik.

* **Tűz Berettyó-Ujfaluiban.** Tegnap virradóra *Fülöp* József földmivelő tulajdonos kárára leégett egy tíz méter hosszú és hét méter széles istálló és szénraktár. Az istállóba egy ló is belégett. — A derekasan működő tűzoltó-ágnak sikerült a malom épületet megmenteni. A kár mintegy 1200 korona.

* **A bor- és hús fogyasztási adó bérlete.** A pénzügyminiszter tudvalevőleg leirt Nagyvárad városához, hogy az 1902. és következő két évre átengedi évi 25,000 korona bérösszegért a bor- és hús fogyasztási adó szedésének jogát. Eddig a város e czimen csak 207,000 koronát vett be, tehát a miniszter olyan bérösszeget szabott meg, a milyen biztosan nem jön be a városi pénztárba. Igaz, hogy a különbözetet megtéríti az állam, de viszont a legkisebb kezelési hibáért elveszti a város a megtérítés kedvezményét. Ilyen körülmények között a város csak szigorú kikötések biztosítása mellett nyilatkozott hajlandónak a szerződés aláírására. A nagyvárad kir. pénzügyigazgatóság átiratot intézett a városhoz, amelyben hajlandó a tényleges bevétel összegéért: évi 20700 koronáért 1902. esetleg a következő két évre átengedni a bérletet, azonban a város által kívánt kikötéseket nem veheti be a város a szerződésbe, mivel a beszédés felügyeletére a kincstár korlátozást nem fogad el. Hivatkozik arra, hogy a törvény biztosítja a város jogát s ez minden aggályt eloszlat. A mu tra nézve pedig, mivel a miniszteriumban tévedtek, a két számítás közötti megtérítési különbözetet kiutalja a város részére az állam. — A városi tanács ilyen feltételek mellett elfogadhatónak tartja a szerződést s ilyen javaslatot terjeszt a mai közgyűlés elé.

* **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter *Vargha* Ferencz belényesi kir. járásbírói telekkönyv átalakító díjnokot a margittai kir. járásbíró-sághoz irnokká nevezte ki.

* **Allat az emberben.** Egy gyalázatos bűn fölötti felháborodás tartja most izgatottságban *Berettyó-Ujfalu* lakosságát. *Balog* Lajos csizmadia mester, ki feleséges és öt gyermekes családapa, ez előtt pár hónappal alig tizenöt éves leányának cselédkönyvet váltva, leányát behozta Nagyváradra és cselédként elszegődítette. A fiatal leányon mostanában mindjobban kezdtek mutatkozni az *anya-ság* előjelei, de eddig nem árulta el, hogy leendő gyermekének ki az atyja. Hosszas faggatásra sirva vallotta meg, hogy *tulajdon édes atyja velle bűnbe.* A gyermek-anya gazdája erről jelentést tett s mivel a vizsgálóbíró előtt is így vallott, a bíróság rögtön intézkedett és a bestiális apát erős csendőri fedezet alatt tegnap kísérték Nagyváradra az ügyészség börtönébe.

* **Czimzett ismeretlen.** Mikor Mac Kinley halálának híre Londonba érkezett, egy amerikai sajtóügynökségnek az a bizarr ötlete támadt, hogy távirati uton kérdezze meg a pápát, mi a véleménye a buffalói merényletről. A következő sürgőnyt menesztette Rómába:

»IX. Pius pápa ő szentségének Rómáj Vatikan. Kérjük véleményét Mac Kinley meggyilkolásáról.«

Két óra múlva megjött a válasz:

»Czimzett a megjelölt czim alatt ismeretlen.«

A dologban az az érdekes, hogy a sajtóügynökség összes tagjai törték a fejüket, vajjon miért nem tudták a táviratot kézbesíteni, míg végre az egyik szolgának jutott az eszébe, hogy a czimzett IX. Pius már régen a Szent Péter-templomban alussza örök álmát.

* **Öngyilkosságok a megyében.** Az öngyilkosság mániája a köznépuél is mind erősebben terjed. Tegnap két helyről is kaptunk a megyéből hírt öngyilkosságokról. Rippa községben *Vlász* Péter 25 éves ifju az utca közepén lőtte agyon magát. Csak pár percig élt. A szomszédja megkérdezte tőle, hogy mi okból lőtte meg magát. Bambán csak annyit felelt: Nem tudja. — A másik öngyilkosság Hosszuaszó községben történt. *Karbanár* Éva

27 éves leány felakasztotta magát a padláson. Sokat szenvedett epileptikus bántalmakban s valószínűleg ez kergette a halálba.

* **Egán halála.** A kormány felhivatalos lapja írja: A „Budapesti Napló” azt írja, hogy Egán Ede halála okának kiderítése czéljából két budapesti intézet nyomozást tétetett és ennek eredménye gyanút oly gyannokok me-rültek fel, melyek Egán Ede öngyilkossága mellett bizonyítanak. Főlöszleg tovább fejtegetnünk, hogy annak a két biztosító-intézet-nek mennyire érdekében állana, ha Egán Ede halálára az öngyilkosság okát bebizonyíthatná. Nagyon természetes, hogy ez irányban az érdekelt biztosító-intézetek mindent mozgásba hoznak, hogy legalább látszólagos ürügy legyen a biztosítási összeg kifizetésének megtagadására és Egán örökösének egy hosszú pörbe való kergetésére. De ki kell jelentenünk, hogy itt csupán a két biztosító-intézet immár éppen nem szokatlan mesterkedésről van szó, mely minden desperátus biztosító-intézetnek rendes fogása. Persze ezzel csak még inkább rontják a biztosítási intézetek iránti közbizalmat. Miként illetékes oldalról értesülünk, Egán halálának okát a legszigorúab bírói vizsgálat alapján állapították meg. A bíróság megállapította adatak szerint Egán Ede szerencsétlen véletlennek esett áldozatul. Az öngyilkosság ki van zárva. Ezt tanukkal, szakértőkkel, helyszíni szemlével, bonczolási jegyzőkönyvvel, a vizsgálóbíró és az ügyészség által beszerzett és feltétlen bizonyítékot képező adatokkal bebizonyították és ezzel Egán halálának aktái le vannak zárva. Ezen közhitelességű adatokkal szemben hasztalan némely biztosító-intézetnek orlókodése.

* **Halálozás.** Részvétel értesülünk egy derék polgár: **Horváth Ferencz** nagyváradi városi mezőbíró váratlan haláláról. Az elhunyt különösen a Rét városrész érdekében fejtett ki tevékenységet. Temetése ma, csütörtökön délután lesz Nagy-Temető-utcáról. A családi gyászjelentés a következő:

Alólírottak mély fájdalommal tudatják a legjobb férj, atya, testvér, sógor és rokonnak **Horváth Ferencz**, Nagyváradi városi mezőbírónak folyó hó 8-án d. u. 5 órakor élte 55-ik, boldog házasságának 23-ik évében agyvérömlés következtében történt csendes elhunytát. A megboldogult halott földi maradványa folyó hó 10-én d. u. 3 órakor fog Nagy-Temető-utca 552-ik szám alatt levő saját házában az ev. ref. egyház szertartása szerinti ima után az olasz-i sírkertben örök nyugalomra térni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívják. Nagyváradi, 1901. október hó 8-án. Özv. Horváth Ferenczné szül. Hajdu Emilia neje. Horváth Sándor fia. Horváth Sándorné szül. Nagy Róza menyje. Ternovszki Mariska nevelt leánya. Horváth Zsuzsanna testvére. Forrás József sógora. Forrás Józsefné szül. Toki Julianna sógorneje. Forrás Irén férj. Tóth Lajossal, Forrás Gyula, Forrás Zoltán, Forrás József, Forrás Jolán, Forrás Ernestszín rokonai.

A „Régi Népkör”, amelynek **Horváth Ferencz** buzgó alapító tagja és pénztárnoka volt, testületileg jelenik meg a temetésen. Erre vonatkozólag a következő felhívást kaptuk:

A nagyváradi Régi Népkör tagjait felkérjük, miszerint néhai Horváth Ferencz pénztárnokunknak ma d. u. 3 órakor tartandó temetésére megjelenni sziveskedjenek. Gyülekezés d. u. fél 3 órakor a kör helyiségében. **A választmány.**

* **Az afganisztani emir halála.** Egy londoni távirat jelent, hogy Abdur-Rámán afganisztani emir e hó 3-án meghalt. Az afganisztani emir (Alzul kán fia) 1830-ban született. Apjával és nagypapjával szerencsésen harczolt Sir Ali, a törvényes emir ellen. De 1868-ban meverték s Oroszországba menekült. Mint orosz nyundjas Szamarkandban élt. De midőn Sir Ali fia, Jakup kán, gyöngének bizonyult, az angolok őt tették meg uralkodónak 1880-ban. Abdur-Rámán ez időtől fogva az angolok befolyása alá került, de Oroszországgal is titok-

ban igyekezett jó viszonyban maradni s bár az angoloknak mindenféle kedvezményt adott, nem oltathatta el az angolok gyanuját. 1889. elején kiderült, hogy az emir az oroszokkal együtt érez és titokban formális szövetségre is lépett az oroszokkal Anglia rovására, amely India hatalmát féltette. Az emir halála és a trón betöltése épp ezeknél az okoknál fogva sok zavart hozhat még magával.

* **Heine-szobra Bécsben.** A bécsi rotunda déli sarkában pálmák és olajfák között leplezték Heine-szobrát, a mely Hasselried alkotása. Az ünnepen megjelent a boldogult királyné volt főudvarmestere báró Nopcsa, a tudományos és művész-világ. Moschke, a szov. kor bizottság elnöke mondotta az ünnepi beszédet s közben lehullt a lepel a műemlékről, amely Heinének a Montmartren lévő sírját fogja ékesíteni. Néhány napig még a rotundában marad a szobor, a melyhez ezrével zárandokol a közönség.

* **Hóhérok társasága.** Mint a prágai Czás írja, az osztrák, magyar és német hóhérok egyesületet alkotnak anyagi és erkölcsi érdekeik védelmére. Az alakuló gyűlést Bécsben tartották meg s elnöknek egyelőre a prágai hóhért választották meg. Az egyesületnek már tizen-nyolcz tagja van.

* **Holttestek a batyuban.** Borzalmas felfedezést tett a napokban az almási csendőrség. Porlyázás közben ugyanis találkoztak a csendőrök Gavrilla Györggyel és feleségével, a kik mind a ketten erdélyi románok és szönyegekkel és más efféle székely gyártmányokkal barangolnak az országban. A csendőrök már messziről észrevették, hogy az oláh házalók ki akarnak térni előlük, de a csendőrök azt hitték, hogy valószínűleg nincs házalási engedélyük, vagy tiltott tárgyakkal háznak és ezért akarnak menekülni. A csendőrök a gyanu folytán megillették őket s mikor a batyujukat átvizsgálták, abban két gyermek holttestet találtak. A felfedezésre Gavrilla és felesége azt adták elő, hogy a két gyermeket halva vették át egy asszonytól Almáson, a ki 10 forintot adott nekik azért, hogy a két holttestet a határon kívül ássák el. A csendőrök az oláhokkal visszamentek Almásra, ott kihallgatták Kupinszky Jánosnét, a ki a gyermekeket odaadta az oláhoknak, de ez azt állítja, hogy Gavrilláné élve vitte el a gyermekét, hogy egy ismerős asszonynál elhelyezze. A gyermekek Kupinszkiné leányáé voltak, a kinek férje három évig katona volt s csak most tért haza, a gyermekek pedig a férj távolléte alatt születtek. Ezeket tehát el kellett távolítania, nehogy a férj valamit megtudjon. Özv. Kupinszkiné vállalta magára a gyermekek eltüntetését, a ki, a mint a vizsgálat később kiderítette, megfojtotta a gyermekeket s aztán átadta az oláhoknak, hogy a határon kívül ássák el őket. A csendőrök Kupinszkinét, leányát valamint Gavrillát és feleségét letartóztatták.

A budapesti rablógyilkosság.

(A holttest fellelálása.)

A detektívek lázasan dolgoztak egész éjszaka, hogy megtalálják a meggyilkolt **Vitéz Mihály** tetemét. A rablógyilkos **Pöttös Máttyást** hába faggatta a késő éjjeli órákig **Tóth János**, a rendőrség büntügyi előadója, ő konokul tagadt s egyre csak azt emlegette:

— Részeg volt a **Vitéz Miska**. Tán a Dunába esett.

Ez a védekezése arra bírta a rendőrséget, hogy a dunamenti községeket még az este folyamán felszólította, kísérik figyelemmel a part mentén felvetődő holttesteket, mert nem lehetetlen, hogy a gyilkos a kocsis tetemét bedobta a Dunába.

Pöttös Mihály azt hitte, hogy vallomásai folytán a rendőrség csak a Dunában keresi majd a tetemet.

Am a rendőrség még az éjszaka megállapította, hogy **Pöttös**, a meggyilkolt kocsisal este 8 óra fele Budafok és **Albertfalva** között találkozhatott s ettől a találkozástól fogva nem látta **Vitézt** senki. A föltevés tehát az volt, hogy a gyilkos áldozatával **Promontor** és **Albertfalva** között végezhetett: s nem lehetett ideje arra, hogy a tetemet a Dunáig elhurcolja. A rendőrség föltevése ma beigazolódtott.

Délelőtt tizenegy órakor távirati jelentés érkezett **Albertfalváról** a főkapitánysághoz. A kiküldött detektívek jelentették a következőket:

Albertfalván innen, a **Bogisich** major területén trágyába beásva megtaláltuk **Vitéz Mihály** hulláját.

A rendőrség részéről **Tóth János** és **Székely Ede** fogalmazók tüstént értesítést küldtek a pestvidéki törvényszék vizsgálóbírájának, a kit arra kértek, hogy vegyen részt a **Bogisichpusztán** megejtendő hivatalos szemlén.

Már délfelé járt az idő, a mikor ez a hivatalos bizottság két bérkocsin elindult **Albertfalvára**.

A gyilkost a rendőrség fényképezése ma délelőtt tíz órakor lefényképezte. A második emelet első számú czellájából két rendőr kísérte a fényképező gép elő. **Pöttös Mihály** igen nyugodtan viselkedett s a rendőröktől azt kérdezte, hogy ugyan meddig marad ő a rendőrségen? Az egyik rendőr azt felelte, hogy még ma elviszik a törvényszék fogházába. — Na, ott talán jobb dolgom lesz. Ott majd elhiszik, hogy **Vitézt** nem bántottam egy ujjal sem.

A fényképezés után **Pöttöst** visszavezették czellájába. Már benn volt, a mikor hetykéz odaszólt a kíséző rendőrnek:

— A tetemet nem fényképezik le? Pedig szépen ki van tetoválva.

A rendőr rögtön bejelentette ezt **Tóth János** fogalmazónak, a ki erre úgy intézkedett, hogy fényképezzék le a tetovált testrészeket is. **Fischer** fényképész maga elé hozatta újból a gyilkost, a kinek ezzel teljesült a kívánsága.

EGYESÜLETEK.

A katolikus kör választmányi ülése tegnap d. u. 6 órakor tartatott meg a kör helyiségében. Részt vettek **Galbory Sámuel** elnökle alatt **Szűts István**, **Pekanovits Imre**, **Tóth Mihály**, **Gabrielly Lajos**, **Jelinek Ferencz**, **Szeitz Benő** és dr. **Imrik Gusztáv** titkár. A folyó ügyek elintézése után új tagokul megválasztattak dr. **Kováts S. János** ajánlatára **Nyilassy Kornél** és **Galbory Sámuel** ajánlatára **Medvigy István**.

IRODALOM.

Emlékkönyv a görög szert. kath. magyarok római zárandoklatáról. Ismeretes az a mozgalom, melyet a magyarországi görög katolikus egyház magyar ajkú hívei indítottak a végből, hogy nemzeti nyelvünk oltári nyelvvé emeltessék. Tudvalevő dolog az is, hogy ezt a hazafias mozgalmat a közönség nem ismeri, részben pedig tévesen van informálva felőle. Ezek az okok bírták rá a mozgalmat vezető nagybizottságot, hogy az egész ügyet kimerítően ismertető diszkrét adjanak ki. A munka megjelent, igazán pazar kiállításban s bő tartalommal. Egyelőre csak jelezük megjelenését, legközelebb bővebben fogjuk ismertetni.

Alkotmánytan a katolikus népiszkolák V. és VI. osztálya számára. A nagyméltóságú püspöki kar által kiadott tanterv szerint, a legújabb törvények figyelembe vételével írta Hámori Márton. Budapest, 1901. 8 rétd, 40 lap. A Szent István-Társulat kiadása. E jeles tankönyv a jók fölött való. Pedig a népiszkolák számára Alkotmánytant írni nem a legkönnyebb munka. Szerző művében ügyesen nyújt alkalmat a magyar történelmi ismeretek gyümölcsöző felhasználására. Ez a körülmény is a nehézség tetsző tárgyat emészthetővé teszi, mert érdekeltséget ébreszt és kedvet ad a tanulónak. Így azután fölösleges mondani, hogy éppen e tárgy mily hatalmas eszköz a honfiai erények ápolására és a törvénytisztelét, polgári kötelességérzet, öntudat és hazaszeretet korai felköltésére.

A munka hat szakaszra van osztva. Beszámoló helyes és módszertanilag kifogás alá nem eshetik. A szakaszok a következők: I. A család. Örökösödési törvények. — II. A községek. A városi községek. A megyei és városi törvényhatóságok. — III. A magyar állam. A király. Az ország kormányzása. A törvényhozás. A minisztérium. A koronázás. A közönségek. Az adókról. — IV. A hazai bíróságokról. Az elsőfolyamodású bíróságok. A másodfolyamodású bíróságok. A harmadfolyamodású bíróságok. A mezőrendőrségről szóló törvények. A mezőgazdasági munkásokról szóló törvények. Az egyesületekről és sajtószabadságról szóló törvények. Az iparügy szervezete. — V. A hazai egyházak. A népoktatás. A honvédelmi kötelezettség. — VI. Az egészségügyi törvények. Közegészségügy. Allategészségügy. A telekkönyvek intézménye. A szerződés. A váltó és csőd törvények. A szerződés, a váltó törvények, a csőd törvények. Az állami anyakönyvek.

Minden szakasz befejezett egész. Az alkotmánytan nagy anyaga ügyesen van belevéve mind; a gyermek nem fog tőle megcsömörölni, a tanító pedig nem kevesebb örömmel fogja a jó könyvet tanítani, mint a gyermekesereg használni.

A könyv kiállítása mintaszerű, figyelembe véve különösen azt a körülményt, hogy a keménykötésű könyv ára poton 20 fillér. Megrendelhető a Szent István-Társulat könyvkiadó hivatalában. Budapest, VIII. Szentkirályi-utca, 28. sz.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Csütörtök: Üdvöske.
Péntek: A bor.
Szombat: Bocaccio.
Vasárnap: Boszorkányvár.

A bor. Gárdonyi Géza bűbajos falusi történetét A bort, melyet az elmúlt szezonban oly nagy diadallal mutattak be színpadunkon, holnap adják a régi szereposztásban. Erdélyi-nével, Pintérrel, Bognárral, Bérczi-vel a főszerepekben.

Cyrano de Bergerak. Rostand világ-hírű drámája a Cyrano de Bergerak élénken foglalkoztatja a színház személyzetét. Az európai színpadokon nagy dicsőséget aratott, szenziós darabból Somogyi igazgató vezetésével naponként tartanak próbákat s a fényes díszletek is készülnek a nagyhatású drámaéhoz, mely nemsokára bemutatóra kerül.

Valéria. Szigligeti Edének, a magyar drámaírás halhatatlan mesterének Valéria című pályadíjat nyert, szépséges drámájának színrehozására készül a színház igazgatósága. Szigligeti e kitaláló műve Nagyváradon még nem került színre.

A Bocaccio. A szép Galathea genialis szerzőjének Supperének édes dallamu kedves operettje a Bocaccio kerül színre szombaton. A gyönyörű operett főszerepeit Ámon Margit, Székely Irén, Lányi Edith, Pintér, Hunfi Imre,

zyárai Antal, Bérczi Gyula és Perényi ének- A darabot Pintér Imre rendezi, kiuek vezetése alatt gondos próbák folynak a Bocaccioból.

Nagyvárad Magyar Színpad. Említettük már, hogy ilyen címmel fog megindulni Nagyváradon egy új, ötletes színházi ujság, melynek egy részét Budapestben a főváros, másik részét Nagyváradon a mi városunk legjobb tollforgatói írják. A hézagpótló lap faja ezentul helyettesíteni a színpadot is; szerkesztője *Márkus József*, az ismert nevű fővárosi író.

Sötétség hatalma. Tolsztoj Leo, a modern emberiség nagy prófétájának színműve, a Sötétség hatalma, a mely a téli szezon egyik legszenzációsabb ujdonsága lesz nem sokára műsorra kerül. Az igazgatóság már kiosztotta a hatalmas dráma szerepeit a társulat legjava erői közt.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 13.

Idénybérlet 13.

Nagyváradon, csütörtökön, 1901. okt. 10-én

ÜDVÖSKÉ.

Operette.

SZEMELYEK:

Loránt fejedelem	— — —	Nyáray Antal
Fiametta, leánya	— — —	Lányi Edith
Fritellini herceg	— — —	Hunfi Imre
Rokko, bérő	— — —	Bérczi Gyula
Pippo, cselédje	— — —	Pintér Imre
Bettina, pulykapásztor	— — —	Ámon Margit
Matheo, fogadós	— — —	Füredi József
Parafanto, őrmester	— — —	Csatár Győző

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsólye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr., Támlászek 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 óra után

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnep. napokon este 6 órakor.

Holnap pénteken, okt. 11-én

A B O R.

Falusi történet.

REGÉNY-CSARNOK.

KÖVESSÜK ÖT!

Írta: Sienkiewicz Henrik. Fordította: dr. Rada István.

12.
— Mily jó volna ez Caius!
Egy pillanat múlva megint kérdé:
— De hogyan tudja?
A helytartó vállat vont:
— Azt mondja, hogy az emberek Atyjától tudja, aki a zsidóknak az, a mi nekünk Jupiter, azzal a különbséggel, hogy a Názáreti szerint, ő egyedül való és irgalmas.
— Mily jó volna ez, Caius! — ismétlé a Leteg.

Cinna fölnyitotta ajkait, mintha valamit mondani akart volna, de hallgatott s a társalgás megszakadt.

Pontius, kétségkívül a Názáreti tanításáról gondolkodva, fejét rázta vagy vállát vonogatta.

Végre fölkel, hogy búcsút vegyen.
Hirtelen Antea így szól:
— Caius, nézzük meg ezt a Názáretit!
— Siessetek! — tevő hozzá Pilátus távozva, — a menet nemsokára megindul.

VIII.

Dél közelg; a kezdetben meleg és derült nap borulni kezd. Északnyugot felől fekete és rézszínű, kicsi de sűrű, nyilván viharral telt felhők jönnek. Helyenkint még látni engedik az ég sötét azurját. Nemsokára egyesülni fognak és beborítják az egész égboltozatot: Most még a nap arany sugarakkal szegélyezte őket.

A város és a szomszéd halmok fölött még égszínké szalag látszott, alant pedig szélesend uralkodott.

A Golgotha fensikján itt-ott már kisebb embercsoportok helyezkedtek el; siettek helyet foglalni, mielőtt a menet kiért a városból.

A nap tűzessé teszi a köves, tágas, üres, meddő és szomorú területet. A szürke egyhanguságot csak a hegynyílások és szakadatok teszik változatosabbá, a melyek annál feketébbeknek tűnnek föl, minél erősebben van megvilágítva a fensik. A távolban magas, ép, oly meddő és violaszínű ködbe burkolt hegyek emelkednek.

Alant a város falai és a Golgotha fensikja között, a sziklakkal fedett, de kevésbé száraz síkság terül el. Itt a mélyedésekben, a hol némi termő talaj gyűlt össze, gyér levelű fűgék állanak. Látni lehet lapos fedelű épületeket, melyek mint fecskéfészkek tapadnak a sziklafalakhoz, vagy sírokat, melyek a naptól vakító fehérek.

E napon a közelgő ünnepek miatt, igen sokan érkeztek az egész tartományból. Sok kunyhó és sátor, egész egy tábor volt a város falai körül, valóságos hangyaboly emberekől és tevékből.

A nap még mindig felhőtlenül emelkedett a kék égen. Az az óra volt, mikor e magaslatokat rendesen komor esend veszi körül s mikor minden élő lény menedéket keres a város falai alatt vagy a föld hajlásaiban.

(Foly. köv.)

Igazságszolgáltatás.

A Nemzeti színház tüntetője. Tegnap ítélkezett Krecsányi Kálmán budapesti VIII. kerületi rendőrkapitány Ligeti Antal bányai igazgatósági titkár fölött, a ki október hatodikán a Nemzeti színházban azt kiáltotta a nézőtérre, hogy »orfeum ez a hely és nem Nemzeti színház, a hol ezen a gyásznapon komédiát játszanak«. Krecsányi kapitány Ligetit 40 korona pénzbüntetésre ítélte azzal az indokolással, hogy »senkinek sincs joga érzelmeit hangosan érvényre juttatni«. Ligeti megnyugodott az ítéletben.

TAVIRATOK.

Az olasz királyi pár utja.

Milano okt. 9. A királyi pár a nevezetességek megtekintése után megjelent a palota erkélyén és megköszönte a palota előtt összegyűlt lakosság ovációit. Este 70 terítékű díszetéd volt. A lakoma után a lakosság fáklyamenetet rendezett, a mely alatt több zenekar a király-indulót játszotta a közönség élénk tetszése mellett. A királyi pár ismételt megjelent az erkélyen, hogy megköszönje az ovációkat. (M. T. I.)

A szegszárdi sikkasztás.

Szegszárd, okt. 9. (Saj. tud. táv.) Az Antal-féle árvaszéki sikkasztási ügyben megindult vizsgálat során a belügyminiszter *Tóth Andor* gyámpénztári számvevőt állásától felfüggesztette. *Modly* László főpénztáros vagyonára 6000 korona, *Kovács* Aladár volt gyámpénztári ellenőr-

nek 6000 korona, *Surányi* Viktor al-
számvevőnek a vagyonára pedig 5000
korona erejéig rendelték el a biztosítási
végrehajtást.

Csehországból.

Prága, október 9. Az utolsó tartomány-
gyűlésen a pártok a falusi községek kuriájában
következőképpen voltak képviselve: 45 ifju-
cseh, 21 német haladóparti, 4 német néppárti,
4 cseh agrárius, 4 nagynémet, 1 ó-cseh és 1
keresztényszociális. A tegnapi választások
eredménye a következő: 21 ifjucseh, 3 német
haladóparti, 2 német agrárius, 3 német nép-
parti, 15 cseh agrárius, 11 nagynémet, 1 ke-
resztényszociális és 1 cseh radikális. Azon-
kívül 22 pótválasztás lesz. Ezek közül a
mandátumok közül a múlt tartománygyűlésen
az ifju cseheké 12, a német haladó-
parté 7, a nagynémeteké 2 és a német nép-
parté 2 volt. (M. T. I.)

Szerelmi dráma egy vendéglőben.

Gyoma, október 9. (Saját tud. táv.)
Véres szerelmi dráma játszódott le ma
egyik vendéglőben. Kiszegy János csend-
őrmeister egy endrődi tehetős polgár
leányával Timár Marival együttesen ön-
gyilkosságot követett el. Előbb a leányra,
azután magára lőtt. Mindketten meghal-
tak. Tettüknek oka az volt, hogy a szül-
ők nem akarták a leányt hozzáadni az
őrmeisterhez feleségül.

Spanyolország és Marokkó.

Madrid, október 9. A »Heraldo« azt je-
lenti Tangerből, hogy a spanyol kormány
Marokkó szultánjának 50 napi határidőt adott
a foglyok kiszabadítására. A szükséges intézke-
dések végrehajtására 3000 katonát rendeltek ki.
(M. T. I.)

Szerződés Anglia és az Egyesült- Államok közt

London, október 9. A Reuter-ügynökség
jelenti Washingtonból: A nikaraguai csa-
torna tárgyában Anglia és az Egyesült-Államok
között létrejött újszerződés azt rendeli, hogy a
csatorna örökké semleges maradjon. A szer-
ződés magában foglalja a Hay-Pauncefote féle
szerződésnek a szenátus által jóváhagyott ren-
delkezéseit a nélkül, hogy ezzel az egyik vagy
a másik félnél a Clayton-Bulver-féle szerződés
elejtését kötné ki. (M. T. I.)

A kínai háború.

Peking, október 8. Körülbelül 3000 fő-
nyi kínai gyalogsági, lovas- és tüzércsapatok
ma idegen katonatisztek jelenlétében a váro-
son kívül gyakorlatokat végeztek. A csapatok
kiképzését és felszerelését kedvezően itélték
meg az idegen tisztek. (M. T. I.)

KOZGAZDASAG.

Magyar kivitel Transzváliba.

Pretóriából írják: Az itteni imp rti-czégek
élénken érdeklődnek osztrák és magyar áruk
iránt. Nagy kereslet van nevezetesen építési
anyagokra, nevezetesen műfára, gerendákra,
ajtó- és ablakvázakra, melyeket most Ausz-
tráliából, Norvégiából és Svédországból hozat-
nak. A házak itt is angol modor szerint épül-
nek, tolóablakkal és egyszárnyu ajtókkal.
Épületfára még a háboru tartama alatt is
nagy a kereslet, mert az angol katonai hatóság-
oknak is van rá szükségük, úgy, hogy az épü-
letfa bevitelét megengedik.

Johannesburgban egy magyar alattvaló
(Felbert T.) szándékozik magyar és osztrák
árak bevitelével foglalkozni, amennyiben az
árakból mintákat küldenek neki.

A legtöbb czikknél ez a vállalkozás csak
úgy járhatna sikerrel, ha az Osztrák Lloyd
külön járatokat rendszeresítene Dél-Afrikával,
mert máskülönb az átrakodási költségek
nagyon megdrágítanák az árukat. Az épület-
fánál ez nem annyira szükséges, mert a gőz-
sők magas díjtételei miatt az épületfát czél-
szerűbb vitorlás hajókon szállítani.

A Transzvállal való közvetlen összeköté-
téseket megnehezíti még a közvetlen bank-
összeköttetés hiánya. Fizetéseket most csak
londoni czégek útján lehet eszközölni. Pedig
nem volna nehéz elérni, hogy egy budapesti
vagy egy bécsi pénzintézet összeköttetésbe lép-
jen egy transzváli bankkal, hogy a váltókat,
intézményeket és checkeket a transzváli czégek
Budapestre vagy Bécsre állíthassák ki.

Valamennyi iparállam erősen készül arra,
hogy a háboru befejeztekor rögtön kihasznál-
hassa a délafrikai piacokon kínálkozó nagy
konjunkturákat. Nagy mulasztás volna, ha
Budapestben semmit se tennének ebben az
irányban.

Olasz szőlőkivitel. Bari-i konzulátu-
sunk írja szeptember havi jelentésében, hogy
Eszak-Olaszország fehér és vörös szőlőjét a
monarchia részére mind fokozottabb mérvben
keresik. Az árak métermázsánsként 6½—10½
lira között váltakoztak.

1586/1901. számhoz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezen-
nel közhírré teszi, hogy a Nagyvárad városi
kir. járásbíróságnak 1901. évi VI. 1658.
számu végzésével Dr. *Tolnay* Lipót ügyvéd
által képviselt *Brück* Károly felperes részére
Steiner Ignác alperes ellen 1139 kor. 64 fill.
követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési vég-
rehajtás folytán alperestől lefoglalt s. 1257 kor.
becsült ingóságokra a Nagyvárad városi kir. járás-
bíróság fenti számu végzésével az árverés el-
rendeltetvén, annak felelfoglaltatók követelése
erejéig is, amennyiben azok törvényes zálog-
jogot nyertek volna, alperes lakásán, Nagyvára-
don Nagy-Körözs-utca Csesztivó házában leendő
megtartására határidőül 1901. évi október
hó 18. napjának délután 2 órája tüzetik ki,
mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb
ingóságok a legtöbbet igérőnek készpénz fizetés
mellett, szükség esetén becsáron alul is el
fognak adni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő
ingóságok vételárából a végrehajtó követelését
megelőző kielégítéshez tartanak jogot, ameny-
nyiben részükre foglalás korábban eszközölte-
tt volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből
ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az ár-
verés megkezdéseig alulírott kiküldöttnél vagy
írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni
tartoznak.

A törvényes határidő hirdetménynek a
bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól
számítatik.

Kelt Nagyváradon, 1901. évi szept. hó 30.

Csathó Jenő,

kir. bir. végrehajtó.

210.

Eladó

bükk-makktermés.

Gróf Bánffy Rózsa szilágy-
nagyfalusi uradalmában 1300 kat.
holdnyi bükk-erdőnek dus makk-
termése (tisza bükkállag) szabad
kézből eladó. Eme erdőterület 3
drb. külön álló, egymáshoz közel
lévő erdőből áll, mindenütt bőséges
jó víz található. A makktermés
összesen vagy külön, darabonként
is megvehető.

Értekezhetni: **Czanyuga Ágoston**
urad. tisztartóval Szilágy-Nagyfaluban.

212-1-3.

Amerikát — Nagyváradon

**Fillérből lesz a korona,
ez a jelszava az**

Amerikai áruháznak,

**Fő-utca,
Bazár-épület.**

A bekövetkező őszi saisonra üzletünket újból megnagyobbítottuk és pedig dus választékot tartunk a legutolsó divatu női
ruha-szövetek, casán, posztó, barchet és flanel kelmékből.

A legolcsóbb árban kaphatók:

Vászon, chiffon, kanavász, kreton, szőnyeg, ágygarnitúrák, posztó és berliner kendők, blous és diszitó selyem kelmék és
mindennemű rövidáru cikkek.

Még eddig nem létezett olcsó árban adunk el:

Női, férfi és gyermek téli alsó ingeket és kis öltönyöket, berliner sapkákat, rekliket és fejkötőket, férfi kemény elejű és puha
elejű ingeket, kézelőt és gallérokat.

Igen nagy raktárt tartunk

kész női blousokban és női alsósoknyákban, jutányos árak mellett készítünk mérték után női blousokat és aljakat bármilyen anyagból,
ugyszintén paplanokat a legrövidebb idő alatt.

198-7-20

Tömeges látogatást kér

Amerikai áruház, Fő-utca, Bazár-(színházi)-épület.

a hol minden olcsó, semmi sem drága.

Igen érdekes és tanácsos

meglátogatni,

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

	Budapest, okt. 9.
Buza októberre	7.84
Buza áprilisra	8.80
Tengeri	5.14
Rozs okt.	6.69
Zab ápr.	6.98
Káposzta, repeze, aug.	---

Értéktőzsde.

	Budapest, okt. 9.
Osztrák hitel	625.50
Magyar hitel	629.50
Államvasut	624.50
Rimamurányi	416.---
Magyar jelzálog	485.---
Salgótarjáni	---
Wagon-kölcsön	---

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. okt. 9-én.

Magyar aranyjárdék 4%	118.30
Magyar koronajárdék	92.65
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4,75%	121.75
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2,75%	100.25
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	119.---
Magyar földterhermentelési kötvény 4%	92.25
Italmérségi jog megváltási kötvény	99.85
Horváth-szlavónföldterhermentelési kötvény	98.50
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	176.50
Tiszszabályozás szept. sorsjegyek kölcsön	145.---
Osztrák járadék-papírban	98.30
Osztrák járadék ezüstben	98.20
Osztrák járadék aranyban	118.90
Osztrák korona járadék	95.20
Osztrák államsorsjegyek	138.50
Osztrák magyar bank részvény	16.30
Magyar hitelbankrészvény	626.50
Osztrák hitelintézet részvény	621.50
Párisi vista	---
20 frankos arany (Napoleon'or)	19.---
Németbirodalmi márká	---
London vista	---
20 márkás arany	28.44

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

17053/1901 szám.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala mint I. foku iparhatóság ezennel közhírré teszi, hogy a Mezey Lajos által felállítani szándékolt borszáritó telep telepengedélyezése tárgyában folyó évi október hó 18-ik napjának d. e. 11

órájára az Aradi-utca 181/195. sz. házhoz helyszíni tárgyalást tűzött ki, a mely körülményről az érdekeltek oly figyelemzetellessel értesítettek, hogy esetleges kifogásaikat a helyszíni tárgyalás alkalmával adják elő, mert a későbbben teendő felszólamlások figyelembe vétetni nem fognak.

Nagyvárad, 1901. október hó 1-én.

Giraud Árpád,
t. alkaptány.

Van szerencsénk a n. érdemű közönség szives tudomására adni, hogy az alant jegyzett cikkek árait mélyen leszállítottuk és

teljesen kiárnsítjuk

u. m. Színes selyem kelmék, nyári női ruha szövetek, mosó zefir, batiszt, angol vászon és fehér batisztok.

Szövött áru kesztyük, gyermek- és fiu trisó ing, nadrág, netz ingek, Tenis flanel és satin ingek, övek, sapkák és egyéb idény cikkek.

Az összes raktáron levő napernyőket, blousokat és női fűzőket

minden elfogadható árban eladjuk.

Tisztelettel

Kunz József és társa cég,

Nagyvárad, Szt. László-tér.

146-82-0

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA R. T.

Nagyvárad, Apáca-utca 3. szám.

Művek,
folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:
izléses kivitelben
mindennemű
nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek,
számlák, falragaszok,
bábi meghívók,
tánczrendek, étlapok,
napárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.